

HISTÒRIA DE LA VALL DE LLÉMENA

L'Edat Moderna: entre la pau i les guerres

Entre els segles XVI i XIX, en canvi, s'encetà a tota la vall un període presidit per la tranquil·litat i una relativa prosperitat. A la resolució del conflicte remença, que va comportar una certa revifalla del camp, s'ha d'afegir que els diversos conflictes de l'època (guerres dels Segadors, de Successió i guerra Gran) hi van passar molt d'esquitllentes, i que les pestes i epidèmies, entre les que s'han de destacar la pesta de 1653 i 1654, que va afectar sobretot la zona de Canet, foren superades amb relativa facilitat. Igualment, tot i que la geografia apartada i difícil de bona part

de la vall ho podria fer pensar, el bandolerisme no hi va tenir la volada d'altres indrets; tan sols cal destacar algun fet aïllat, com l'assassinat de Mn. Miquel Roure, rector de Sant Martí de Llémèna, a mans d'uns lladres l'any 1705.

Menció apart mereix la guerra del Francès, que va afectar, sobretot, la part més baixa de la vall degut a la seva proximitat amb Girona. Durant els setges de la capital, entre 1808 i 1809, l'exèrcit napoleònic va establir un dels seus quaters generals a la torre de Taialà. L'intent francès de controlar la zona va

topar amb la resistència popular, que comptava amb dues figures destacades a la zona de Llorà: el domer Mn. Josep Bertran i Joan Clarós, que va capitanejar diverses accions guerrilleres.

El context general d'un cert benestar al llarg dels segles de l'edat moderna es va traduir en la construcció de nous masos i en la refeta i ampliació dels antics, tal com es pot veure en l'arquitectura rural de la major part de pobles de la vall. El testimoni més important és el de la població, que va experimentar un increment significatiu al segle XVIII i a la primera meitat del XIX. Així, si l'any 1718 Sant Gregori tenia 660 habitants, Canet d'Adri 647, Sant Martí de Llémena 368 i Sant Aniol de Finestres 324, l'any 1787 havien augmentat a 1126, 596, 653 i 747, respectivament, i l'any 1860 alguns municipis assolien màxims històrics (2216, 1311, 1474 i 1263 habitants respectivament). Aquest creixement es va produir essencialment en l'àmbit rural, la qual cosa comportà l'expansió de les terres conreades i construcció de nous masos.

Tot i que a finals del segle XIX hi hagué una certa recessió, provocada sobretot per la fil·loxera i una primerenca emigració cap a zones més industrialitzades, el panorama general de la vall de Llémena en aquest moment és d'una àmplia explotació agrícola (cereals, llegums, vinya, olivera...) per totes les valls

i planes, i d'un intens aprofitament del bosc, del qual s'obtenia escorça, s'hi fabricava carbó i se'n comercialitzava la llenya. Aquesta activitat forestal era especialment important a Canet d'Adri i Sant Aniol de Finestres.

Les propietats agrícoles, doncs, s'estenien per tota la vall i, al costat d'un gran nombre de petites i mitjanes explotacions, van acabar sorgint grans propietats que es beneficiaren tant de la prosperitat general i d'una bona gestió com d'una encertada política matrimonial que va tendir a agrupar diversos masos. És l'època de les grans hisendes del segle XIX, com ca n'Heras d'Adri.

Joan Llinàs i Pol-Janus SL